

Majer Milán

Az afrikai Maghreb-országokban működő terror szervezetekről

Napjainkban az iszlám Maghreb terrorizmusra („Islám Nyugat”) (1) viszonylag kevés figyelmet fordítottunk annak ellenére, hogy 2001. szeptember 11-eki terrortámadás óta egy teljesen új, publicisztikai és tudományos jelentőségű terrorizmussal van dolgunk. Észak-Afrikában a terrorizmus már kikerült a figyelem középpontjából és másodlagos jelentőségű lett, ugyanis az iraki terror, illetve az Afganisztánban a megszállt területek terror-cselekményei háttérbe szorítják. Fontos, hogy megismerjük az új vonásokkal rendelkező észak-afrikai szervezeteket, amelyek számunkra is közelítő veszélyt jelentenek.

A Maghreb-országok terrorizmusa napjainkban egyre jobban erősödik. Kimutatták, hogy szoros a kapcsolat az erőszak és a más régiókban lévő iszlám világ, mint például Irak között. A terrorizmus ebben az Észak Afrikai régióban egyre kevésbé regionális vagy „pán-islám” jellegű, egyre inkább távolodik a fegyveres „gyarmatosító ellenes” vagy nacionalista küzdelmektől, a Nemzeti Felszabadítási Front Algéria (FLN) (National Liberation Front) gyökereitől.

Ez a tendencia negatívan befolyásolja a Nyugat érdekeit a régióban, azonban a különböző gazdasági szervezetek és terrorizmus ellen harcoló csoportok között találni kapcsolatot, ugyanis egységes formában globális harcot folytatnak az iszlám célkitűzésekkel szemben.

Mára széles körben elterjedt az egész Maghreb területen a fokozott agresszivitás, és emiatt növekednek, illetve erőre kapnak a konfliktusok Észak-Afrikában. Az al-Kaida Iszlám Terrorszervezet, (al-Kaida) (Al-Qaida Islamic Terror Organization) amely súlyosan megsérült az afganisztáni invázió után, és az új Iraki Ébredés Tanácsa mozgalom (AC) (Awakening Council) arra törekednek, hogy egy új, észak-afrikai fronton harcoló mozgalmat nyitnak, a nyugati kormányok és muzulmán szövetségeik ellen. Tehát fokozott figyelmet kell fordítanunk az észak-afrikai terrorizmusra. Algéria, mint a legnagyobb katonai hatalom Észak-Afrikában, gyarapodó EU kereskedelmi kapcsolatokkal rendelkezik, így szerepe egyre inkább központivá válik a régióban. Az Algéria elleni kampány az újonnan feléledő iszlám szélsőségeseknek lesz érdeke, akik szorosan kapcsolódnak más államokhoz, köztük Tunézia, Marokkó, Líbia, Mauritánia és Irak terrorszervezeteihez.

Algéria modern terrorista gyökere az a brutális, polgárháború idején harcoló Iszlám Megmentési Front (FIS) (Islamic Salvation Front) (2) volt, aki a demokratikusan megválasztott berendezkedést elutasította. Ez robbantotta ki a közel évtizedes konfliktust az új fegyveres szárny, FIS, illetve az Iszlám Fegyveres Csoport (GIA) (Group Islamic Armed) a korszerűen felszerelt és felkészült algériai hadsereg között. Ezen időszak alatt a két szervezet – a nem kevesebb mint 28 000 fegyveressel – válogatás nélküli mészárlást végzett a nők, férfiak, értelmiségiek, a gyerekek és az idősek között, néha egész falvakat elpusztítottak. Egyes becslések szerint több mint 200 000 életet oltottak ki az algériai zavargások időszakában.

Ez széles körben haragot váltott ki az Iszlám fegyveres Csoporttal szemben. Az algériai Hírszerzési és Biztonsági Szolgálat (DRS) (Department of Intelligence and Security) sikeres beszivárgása a GIA-ba, elindította a belső megosztottságot a fegyveres csoport vezetői között. Mindez úgy fejeződött be, hogy létrejött egy Iszlám Fegyveres Csoport szakadár szárny, melynek vezetője Hattab Hassan, szervezetének neve pedig a Szalafista Prédikáló és Harcoló Csoport (GSPC) (Salafist Group for Preaching and Combat) lett. Tevékenységük nem katonai célok elleni erőszakos támadásokra terjedt ki. Ám a GSPC harca alapvetően regionális maradt.

2003-ban a GSPC (3) elrabolt 32 német turistát, későbbi kicserélte őket öt millió euró váltságdíjra. Ez az emberrablás indította el a Szalafista Prédikáló és Harcoló Csoportot a nemzetközi porondon, és pénzügyi alapot biztosított a csoport tevékenységének a kiterjesztéséhez.

2005 közepén az amerikai haderő „FLINTLOCK-2005” közös hadgyakorlat keretében a Transz-szaharai Terrorizmus Ellenes Partnerség (TSCTP) (The Trans-Sahara Counterterrorism Partnership) erői, és az amerikai különleges erők csapatai megkezdtek a helyi terrorista erők leverésére irányuló kiképzést. A közös gyakorlat, sőt az egész TSCTP kezdeményezés bizonyítja a helyzet rendkívüli súlyosságát, amellyel felhívták a külvilág figyelmét az észak-afrikai terrorizmus jelentőségére.

Annak ellenére, hogy az algériai kormány amnesztia programot hirdetett az 1990-es évek végén, aminek eredményeképpen számos, korábban a Fegyveres Iszlám Csoport katonájaként tevékenykedő harcos letette a fegyvert, a Szalafista Prédikáló és Harcoló Csoport továbbra is megtartotta a hatalmat és befolyást. Bár vannak spekulációk, hogy Oszama Bin Laden (4) és az al-Kaida (5) segítette a GSPC-nek – a csoport nem nyilvánította ki hűségét az al-Kaidának 2003-ig. Ez talán abból fakadt, hogy a terrorszervezet szándéka a szélesebb, globális célok felé megerősödött, mint például a dzsihád a Nyugat ellen, és tapasztaltabbak lettek a GSPC alapító tagok is, rájöttek arra, hogy szükségük van az al-Kaidára, és az afgán edzőtáboraira.

Ayman Al-Zawahiri – aki egyébként szerepel az FBI top 10 körözési listáján – figyelmeztette a világot a GSPC és az al-Kaida kapcsolatáról, és az így létrejött al-Kaida Az Iszlám Maghreb Területeken, tehát Iszlám Maghreb al-Kaida (AQIM) (Al-Quaida in the Islam Maghreb) nevű terrorszervezet megjelenéséről. Azon volt a hangsúly, hogy a regionális lázadás egyetlen globális küzdelemmé (6) alakuljon, egy észak-afrikai szárny jöjjön létre, ahol a rendszerek helyreállítása a cél, vagyis az iszlamizáció erőszakos lefolytatása.

A fent említett, 2003-ban elraboltak váltságdíja később értékes támogatást nyújtott a mozgalom kibontakozásához, új eszközök beszerzéséhez. Így az Iszlám Maghreb

al-Kaida vásárolni tudott föld-levegő rakétákat, nehéz géppuskákat, aknavetőket és műholdas helymeghatározó berendezéseket.

Az ideológiailag egységes, és megújult anyagi forrásokkal rendelkező, AQIM hatékony terror-kampányba kezdett, al-Kaida jellegű, véres, öngyilkos merényleteket hajtottak végre városi környezetben. Ilyen volt a 2007-es támadás az ENSZ hivatalok ellen Algírban. Ez egy helyi csoport volt, ahol – saját bevallásuk szerint – hiányzott a pénz, a fegyver, és az embereket is toborozni kellett.

Véleményem szerint mára egy kiterjedt felkelés elindítása, globális kapcsolatok kialakítása és nemzetközi együttműködés lett a cél a Maghreb terrorizmusban. 2004-ben az Iszlám Maghreb al-Kaida vezető, Abdelmalek Droukdal (8) küldött egy közleményt, mely szerint egy titkos al-Kaida mezopotámiai parancsnok Abu Musab al-Zarqawi, (9) javasolja a két szervezet esetleges egyesülését. Ez jelentős lépés lenne a korábbi helyi mozgalom és pán-izlám dzsihád (10) óta sokat fejlődött szervezetnek, hiszen ez esetben megvalósulna a globalizáció.

A terrorizmus olyan környezetben, ahol virágzik a korrupció, bűnözés és szegénység van, ráadásul az újoncok ellátása bőséges, könnyen fejlődik. Ugyanez volt a helyzet a tálib-korszak Afganisztánjában, ahol az al-Kaida képes volt létrehozni egy hosszú távú, nagy és számos képzést szervező tábor-rendszert, gyakran személyre szabott igényekkel, kiszolgálva a különböző „fogyasztók” (11) (például a csecsen lázadók, a nyugati muszlimok) igényeit is. Ez a jelenség most kezd duplázódni a Maghreb-országokban, különösen AQIM tevékenységével kapcsolatban. A csoport jelenleg működő kis edzőtáboraiiban az észak-afrikai fegyvereseket, köztük leendő dzsihádista harcosokat, Marokkó, Tunézia, Nigéria területein is képzik.

Az utánpótlási sikerek ellenére az algériai terrorszervezetek tagjai közül sokat megölnék vagy elfognak. Azonban az elfogottak több mint a felét sikeresen kicserélték, illetve sokan kaptak kegyelmet is. Ezek a fejlemények érthetően felvetnek aggályokat a terrorizmus elleni védekezésben, illetve nehezebbé teszik a tisztviselők védelmét Európában és Észak-Amerikában. Ne feledjük, hogy a 2001. szeptember 11-ei támadások eredetileg mind az al-Kaida afgán képzési infrastruktúrájából indultak. (12)

Európa, különösen Franciaország, egyre inkább aggódva figyeli az Iszlám Maghreb al-Kaida tevékenységét, mert kijelentései szerint Franciaország, mint „első számú ellenség” létezik. A francia tisztviselők félelmét megerősítette az, hogy 2006 decemberében a hatóságok letartóztattak nyolc francia-algériai személyt Párizsban, akiknél számítógépek, éjjellátó szemüvegek, GPS helymeghatározó rendszerek, mobiltelefonok, fegyverek előállítására szolgáló gépek és több mint 30 000 amerikai dollár készpénz volt.

2007 decemberében az AQIM meggyilkolt négy francia turistát Mauritániában és fokozta a csoport tevékenységét Észak-Afrikában. Kinyilvánítva ellenségességét a korábbi gyarmati hatalmak, az Izrael állam és a „nyugat-barát, vagyis hitehagyott” muzulmán rendszerek ellen.

2008 júniusában a spanyol hatóságok letartóztattak nyolc ember, és azzal vádolták őket, hogy biztosították a logisztikai és pénzügyi támogatást az Iszlám Maghreb al-Kaida részére. Az ilyen incidensek igazolják az AQIM hálózatok működését külföldön, túl a Maghreb területeken. A működés itt is úgy történik, mint a Hezbollah

ellátási hálózatánál, ahol már ismert, hogy számos országban, pl. Venezuelában, az Egyesült Államokban, Kanadában is működnek szervezetek. Ez a kombináció – a hazai szakképzés, illetve a külföldi beszerzés – már aggasztó fejlődést mutat.

Legutóbb, 2008 augusztusában, az Iszlám Maghreb al-Kaida vezető, Abdelmalik Droukhal meghirdetett egy dzsihádost a mauritániai kormány ellen, mondván, hogy a mauritániai elitek „cionistaik.” Ez a tevékenység megegyezik az al-Kaida és Hezbollah izraeli érdekeivel, (13) vagyis a „nyugat barát” rendszerekben történő tevékenységgel. A csoport volt olyan merész, hogy gyilkossági kísérletet követett el a mauritániai uralkodó, Mohamed Ould Abd Al-Aziz tábornok ellen is, és támadta az izraeli nagykövetséget, illetőleg azt tervezte, hogy elrabolja a volt izraeli nagykövetet.

Mivel a szervezeti felépítését és kifinomultságát a tevékenységén belül egyre nagyobb mozgások jellemzik – mind a Hezbollah és az al-Kaida esetében – kijelenthetjük, hogy a Maghreb-területek terrorszervezetei jelentőségüket tekintve központi, kiemelt szerepet élveznek, hatalmuk van, helyüket tekintve globalizáltak és részt vesznek a Maghreb-államok működésében is. Ez a rugalmasság lehetővé teszi, hogy a csoport, sikeresen készítsen elő több támadást, feltéve, hogy AQIM nem túl ambiciózus, és továbbra is a keverik „puha” és a „kemény” célok támadását. A szervezetben már megjelent a működési-rugalmasság. A legújabb jelentések megjegyzik, hogy az Iszlám Maghreb al-Kaida kiképzései és edzőtáborai az algériai hatóságok tevékenysége miatt áttevődtek Mauritánia és Mali északi sivatagaiba. Elmondhatjuk, hogy főként a Maghreb-országok területein tevékenykedő szervezetek továbbra is ezt a területet használják fel a felkészülésre és képzésekre, azonban tevékenységük területe folyamatosan nő, és nem csak Franciaországban várhatók hatásos terrorcselekmények, hanem Európa más részeiben is, köztük a Schengeni-csatlakozást követően akár határ átlépési ellenőrzés nélkül megközelíthető Magyarország is.

Egyértelmű, hogy az AQIM jelentős feladatokat vállalt el az észak-afrikai, és közel-keleti terrorizmusban. Mivel az al-Kaida központi tartaléka, a volt afgán Mudzsahedin népcsoport kezd kifogyni, az Iszlám Maghreb al-Kaida csoportnak lesz tartalék Mudzsahedin veteránja. Ahogy az al-Kaida központi vezetőinek a hosszas hiánya – sőt lehetséges halála, vagy akár Bin Laden halála – után lehetséges, hogy AQIM veszi át a vezető szerepet és megtörténhet, hogy a globális dzsihád vezetője lesz. Az al-Kaida komoly problémákkal küzd az afgán kiutasítás és az állandó amerikai törekvések miatt, míg a kevésbé nagy visszhangot keltő Iszlám Maghreb al-Kaida képes virágozni annak érdekében, hogy sikeres bevetésekre szövetkezzenek bárhol a világban. Jelentős, folyamatosan fejlődő terrorszervezet ez, lehetséges vezetője a globalizált terrorizmusnak.

Az AQIM részére előnyös lehet, hogy az észak-afrikai porózus határokon gyengék a hatóságok, azonban tény, hogy ez a hely nem megfelelő az al-Kaida örökös központjának. Személyi problémák is vannak, mert az Iszlám Maghreb al-Kaida vezető Droukhal nyomába sem ér Bin Laden-nek.

Míg az AQIM erőszak és propaganda továbbra is nő, ideológiailag is kötődik az al-Kaida magjához. Amennyiben az al-Kaida központi hatóság összeomlik, az Iszlám Maghreb al-Kaida könnyen találhatja magát egyedül, külföldi segítség nélkül. Ha kiderül, hogy Bin Laden maga is elhunyt, az AQIM is szembesülhet bizonyos fokú presztízsesséssel. Mindazonáltal, az Iszlám Maghreb al-Kaida továbbra is kiemelkedő

szerepet játszik az észak-afrikai terrorizmus szerepkörében, és valószínűleg továbbra is a Maghreb-országok központi terrorhálózata lesz, legalább a következő évtizedben, illetve egyes elemzések szerint esetleg a következő két évtizedben is.

Az AQIM Észak-Afrikában és Irakban folyamatosan tevékenykedik öngyilkos merénylőként. Gyalogos harcosokat, középszintű parancsnokokat is küld Irakba. Ez arra bizonyíték, hogy az Iszlám Maghreb al-Kaida támogatást nyújt a távoli, de az ideológiai és stratégiai fontosságú Iraknak is. Az AQIM sikerei Irakban tovább növelik a szélsőséges hálózat fejlődési ütemét. Bemutatják, hogy a régóta gyűlölt francia államnak, már nem csak az Iszlám Maghreb al-Kaida, hanem al-Kaida Iraki Terror-szervezet (AQI) (Al-Qaida in Iraq Terror Organization) is ellensége. A 2005-ben két algériai diplomata meggyilkolása már az AQI műve volt. Ez kétségtelenül bizonyítéknak tekinthető a globalizált Maghreb terrorizmussal kapcsolatban.

Algéria ügyes volt, a „pénzszerző” tevékenységben, mert megszerezte az USA anyagi támogatását az AQIM hálózat felderítésére, sőt katonai és diplomáciai támogatást is kapott, ahol a mai napig is szinte megszállottan mindenki az al-Kaida hálózattal folytatott háborúra összpontosít. (14)

Ez a dinamizmus fellelhető volt a hidegháborús időszakban, amelyben csak a kelet szellemét idézték, és a „dominó-elmélet” és a „kommunista beszivárgás” (15) említésével megszerezték a nyugati katonai és pénzügyi támogatást. Ebben az összefüggésben vizsgálva a Maghreb terrorizmust, megállapíthatjuk: Algéria lehet, hogy megtalálta a „terrorizmus elleni háború” kényelmes és megbízható anyagi forrását. A Szalafista Prédikáló és Harcoló Csoportból létrejövő Iszlám Maghreb al-Kaida bizony lehet, hogy tervezett fejlődés volt, ahogy az is hogy Algéria befogadta az iszlám terrorizmust, bár az algériai hatóságok szerint az al-Kaida magától érkezett oda. Amennyiben ez katasztrófa, a katasztrófát nem lehetett volna jobban kialakítani, mint hogy az Egyesült Államok a lehető legnagyobb támogatást nyújtsa minimális amerikai felügyelettel. Ez nem azt jelenti azonban, hogy az észak-afrikai terrorizmus nem terjedhet át az európai vagy észak-amerikai területekre. Nagyon is reális ennek veszélye.

Algériának ezért a támogatásért nem csak saját területén kell küzdeni a terrorizmus ellen, hanem a szomszédos országokban is, így tehát ellensége lett a Marokkói Iszlám Harcoló Csoportnak (GICM) (Moroccan Islamic Combatant Group) is. Felmerült már az igény, hogy Algéria teljes mértékben nyugat-európai befolyási övezetté váljon, illetve a „NATO déli szárnya legyen”. Az algériai elitek már valószínűleg érdeklődéssel figyelik ezt a törekvést. (16) Az algériaiak egy része tisztában van azzal, hogy nem feltétlenül jelent jót az USA és Nyugat-Európa barát politika, mert így intenzívebbé válhat a terror fenyegetettség, illetve fokozódhat a külpolitikai feszültség a környező iszlám államokkal kapcsolatban.

A Maghreb terrorizmus a széleskörű támogatói hálózata, a földrajzilag előnyös elhelyezkedése, a széles körű iszlám fejlődés-növekvés, (iszlamisztizáció) kedvező lehetőséget nyújt a terroristák „szakmai” fejlődésének. Az USA közvetetten és az iraki háború közvetlenül tette lehetővé, hogy a hálózat bárhová tudjon küldeni harcosokat, külföldi, jelen esetben iraki harci tapasztalatokkal rendelkezőket. Ezeknek a harcosoknak az ismeretei kiterjedtek a városi felkelésekre, robbantásokra, hagyományos harctéri tapasztalatokra. Így szerzett értékes veteránokat az AQIM a Maghreb-orszá-

gokba. Abból a célból küldik őket a Maghreb területekre, hogy tapasztalataikat átadják a kiképző táborok növendékeinek, akiket viszont értékes tudással a fejükben lehet bevetni, többek között Irakban is. E tapasztalat birtokában tud az Iszlám Maghreb al-Kaida viszonylag nagy számban bevetni, főként az iraki területeken újabb és újabb jól képzett terroristát.

Ez a folyamat szorosán követi a tapasztalt al-Kaida központi vezetésének az 1980-as években folytatott tevékenységét, amikor az Afganisztánban szerzett ismereteket és tapasztalatokat használták fel. A szovjetellenes dzsihád, feltéve, hogy jól finanszírozott képzési csoport volt, az újonnan felvettekkel nyerhetett értékes harci képességeket az amerikai támogatás segítségével. Az amerikaiak által kiképzett, több ilyen afgán veterán ezután vált a közép- és magas szintű vezetés részévé az al-Kaida rendszerén belül, beleértve Bin Ladent, magát is.

A terrorizmus a Maghreb-országokban gyorsan bővül, fejlődik. Ennek több fontos oka van: ideértve az erőforrásokat, az ideológiát, a regionális történelmet és a külföldi konfliktusokat. Forrásokat jelent az észak-afrikai terrorizmus számára – különösen Iszlám Maghreb al-Kaidán keresztül – a külföldi közbeszerzési hálózatok működtetése – fegyverek, számítógépek stb. – és az adományok a gazdag al-Kaida-szimpatizánsoktól, (17) az Öböl-államok részéről.

Az iszlám általában véve egyre népszerűbb, a tekintélyelvű államok lakossága, mint Egyiptom, Algéria és Marokkó egyre inkább vallási vezetésű, ez a növekvő valóságosság teheti a helyi lakosságot sokkal veszélyeztetettebbé. A Maghreb regionális története, a gyarmati-ellenes küzdelmekhez olyan szilárd alapot biztosít, amelyre a lázadók és dzsihádisták nyugodt szívvel építhetik az új stratégiát.

Ezt tükrözte Egyiptomnak a helyzete az 1990-es években, ahol a helyi terrorista szervezet, az Egyiptomi Iszlám Dzsihád Terrorszervezet (EIJ) (Egyptian Islamic Jihad Terror Organization) (18) – az Al-Zawahiri (19) testvérek parancsnoksága alatt – növekedett, és kapcsolatba lépett az al-Kaidával. Emellett a népszerűtlen Nyugat-Afganisztánban és Irakban kifejlődő új veteránok a Maghreb terror csoportok tagjaivá váltak, pl. a volt afgán Mudzsahedin és Iszlám Maghreb al-Kaida parancsnok Mokhtar Belmokhtar. Ezek a veteránok nagyon értékes képességeket és tudást hoztak magukkal az embercsempészetben, fegyverkereskedelemben és a városi hadviselésben a Maghreb régió területére.

Az iraki és afganisztáni konfliktusok is kiváló okok a „defenzív” dzsihád agresszivitásának fokozására. A külföldi beavatkozások mindig kitűnő okot biztosítanak a radikalizálódásnak. Ezek a konfliktusok is elősegítették a regionális hálózatok kialakulását a Maghreb területeken. A nagyobb, algériai Iszlám Maghreb al-Kaida, és a kisebb iszlám csoportok Líbiából, Tunéziából, Marokkóból és Mauritániából így képesekké váltak az együttműködésre.

Az afrikai Maghreb-országokban működő és alakuló terrorszervezetekről leírtak azt mutatják, hogy egyre professzionálisabban tudják tevékenységüket folytatni. Míg az észak-afrikai terrorizmus korábban egymástól eltérő, regionális jelenség volt, mostanra megnövekedett, új vonásokkal mára a terrorizmus minden korábbi jellemzőjét magába foglalja. Jó eséllyel elterjedhet az európai és észak-amerikai területeken is. A hangsúly a nyugati terrorelhárító erőfeszítéseken van, hiszen az Afganisztánban, Pakisztánban, Irakban folytatott tevékenység minél sikeresebb, a Maghreb

országokban annál inkább fog nőni a tapasztalat. Így tehát célszerű lenne az Észak-afrikai régióban is nagyobb terrorelhárító munkát végezni, illetve fontos lenne a nemzetközi együttműködés keretében történő operatív információ csere mind a katonai, mind pedig a rendőri szervezetek részéről.

RÖVIDÍTÉSEK

Nemzeti Felszabadítási Front, Algéria, National Liberation Front, (FLN)
al-Kaida az Iszlám Maghreb területeken, Al-Qaida in the Islam Maghreb, (AQIM) Iszlám Maghreb al-Kaida
Fegyveres Iszlám Csoport, Group Islamic Armed, (GIA)
Szalafista Prédikáló és Harcoló Csoport, Salafist Group for Preaching and Combat, (GSPC)
Hírszerzési és Biztonsági Szolgálat, Algéria, Department of Intelligence and Security, DRS
Iszlám Megmentési Front, Islamic Salvation Front, (FIS)
A Transz-szaharai Terrorizmus Ellenes Partnerség, The Trans-Sahara Counterterrorism Partnership, (TSCTP)
Isten Pártja Félkatonai Szervezet, God's Party Paramilitary Organization, (Hezbollah)
al-Kaida Iszlám Terrorszervezet, Al-Qaida Islamic Terror Organization, (al-Kaida)
al-Kaida Iraki Terrorszervezet, Al-Qaida in Iraq Terror Organization, (AQI)
Marokkói Iszlám Harcoló Csoport, Moroccan Islamic Combatant Group, (GICM)
Egyiptomi Iszlám Dzsihád Terrorszervezet, Egyptian Islamic Jihad Terror Organization, (EIJ)
Ébredés Tanácsa, Irak, Awakening Council, (AC)

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. J. Nagy László: Az arab országok története a XIX–XX. században. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 1997.
2. Magyar Szemle, budapest, 2005. október, Speidl Blanka, Radikális iszlám, ellenség vagy szövetséges
3. http://www.algeria-watch.org/fr/aw/gspc_etrange_histoire.htm 2010. 01. 02.
4. http://hvg.hu/vilag/20090314_oszama_bin_laden_hanguzenet_izrael.aspx 2010. 01. 02.
5. Kemény János: Az al-Kaida mozgalom ZMNE, Hadtudomány, 2005. 1.
6. Gorka L. Sebestyén. Hiperterrorizmus, a terror globalizációja www.es.hu 2009. 10. 05.
7. Kitekintő, 2010. I. Csiszár Estella: Algériai terrorizmus, globális vagy lokális fenyegetés?
8. The New York Times: 2008.07.01. szám, Interjú Abdemalek Droukda-lal
9. The Washington Post, 2006.06.08. szám, Beszámoló Abu Musab al-Zarqawi-ról
10. Póczik szilveszter: Az iszlám forradalom, Polgáriszemle, 2009. I.
11. Kulcsár Árpád: Keltsetek félelmet! – parancsolja Mohamed, Új Exodus, XV. évf. 1. sz.
12. Vörös Nóra: A biztonságpolitika új kihívásai, Korunk, 2005. augusztusi szám
13. Seres László: Gáza, Holokauszt és peepshow, 2009.01.14. Hírszerző, 2009. 01. 14.
14. Nico Schmeja: A nemzetek biztonsága a globalizáció korszakában, Hadtudomány, 2008/3.
15. Henry A. Kissinger: Diplomácia, Budapest, Panem-McGraw-Hill-Grafo, 1996. 956 old.
16. Szternák György: Gondolatok a terrorizmusról, ZMNE tanulmány
17. Honvédelem online folyóirat, 2009. 10. 30.
http://www.honvedelem.hu/cikk/0/16988/al-Kaida_tamogato.html
18. Magyar Honvéd: Új menedzser az afganisztáni bázis élén, 2007.06.21.
19. www.fbi.gov A 10 legkeresettebb terrorista, Körözés top 10. Fénykép, személyes adatok, 2010. 01. 02.